

ANNEX.

Breu resum dels vincles històrics entre l'abadia de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes i el priorat de Santa Maria de Bellpuig d'Artà.

El monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes, conegut habitualment com a Monestir de les Avellanes, fou fundat l'any 1166 (s. XII) pel comte Ermengol VII d'Urgell, que hi establí una comunitat pertanyent a l'orde religiós de canonges regulars premonstratesos. Durant l'edat mitjana, aquesta abadia fou la més important del comtat d'Urgell, així com la casa religiosa de premonstratesos més rellevant de l'antiga corona catalanoaragonesa. Bellpuig de les Avellanes fundà diverses cases filials, de les quals la més destacada fou la del priorat de Bellpuig d'Artà.

L'any 1230, el rei Jaume I va donar uns terrenys en el territori d'Artà als canonges premonstratesos de Bellpuig de les Avellanes. L'any 1240 ja havia estat constituït canònicament el priorat de Santa Maria de Bellpuig d'Artà, i s'havia format una comunitat procedent de la casa mare, Bellpuig de les Avellanes, encapçalada pel canonge Raimon de Fraga, que en fou el primer prior. Ben aviat, el bisbe els va fer entrega de l'església d'Artà, amb dret parroquial, i els féu l'encàrrec de repoblar i explotar les terres amb nous habitants. D'aquest establiment en va sorgir, al llarg del segle XIII i XIV, la vila de l'Almudaina d'Artà. Els priors de Bellpuig foren els senyors feudals d'aquesta zona de l'illa.

El vincle entre els monestirs de Bellpuig de les Avellanes i Bellpuig d'Artà va finalitzar l'any 1425, a causa de les problemàtiques per les quals començava a passar la casa mare i les dificultats en gestionar una fundació tan llunyana. Curiosament, la forma per resoldre aquesta problemàtica fou un intercanvi de propietats entre el cavaller Joan Vivot, senyor d'Os de Balaguer, i l'abat de Bellpuig de les Avellanes.

La petja d'aquest vincle entre ambdós monestirs ben segur que continua present en la població d'Artà, que, en els últims anys, ha valorat les restes de l'antic priorat, així com al Monestir de les Avellanes, on l'estudi del priorat de Bellpuig d'Artà pot ajudar a entendre l'estructura i funcionament del primitiu Bellpuig de les Avellanes.